ANITHA ÖPPNADE HOTELL I INDIEN

– Det var som att komma hem

Text och foto Marianne Westerlund

● Planen var att skåda fåglar med maken, men i stället tog Anitha Nyström sina besparingar och öppnade – lagom till 70-årsdagen – ett hotell vid Arabiska havet. Med en annan man.

– Men att du vågar! Öppna hotell i Indien! Hur ska det gå? Tänk om du blir lurad …? Ska du verkligen bo där?

Kommentarerna var många när **Anitha Nyström** släppte bomben bland vänner och bekanta hemma i Skellefteå: Hon skulle öppna ett hotell i den lilla turistorten Kovalam i sydvästra Indien. Vid 70. Tillsammans med en hälften så gammal man. Som hon knappt kände. Och hon skulle stå för pengarna …

I dag, två år senare, tycker Anitha att hon fått det bästa av två världar. Från oktober till mars arbetar hon i Indien i ett behagligt klimat runt 30 grader. Under sommarhalvåret bor hon hemma i Norrland med maken **Thomas Nyström**.

Vi sitter i hennes nyöppnade restaurang intill det knallblå hotellet, Anitha's Gardenstay. Framför oss breder Arabiska havet ut sig. Höga, skummande vågor slår in mot land, brusar i kapp med klämtande tempelklockor och högljudda fåglar. Nere på stranden badar västerlänningarna i baddräkt, indierna enligt sed med kläderna på.

– Jag hade jobbat som lärare i 45 år när jag gick i pension, berättar Anitha. Äntligen skulle jag köpa den där husbilen jag sparat till i alla år! Thomas och jag skulle kuska land och rike runt och skåda fåglar.

Men planerna gick om intet eftersom Thomas fick dålig syn. Att skåda fåglar var det inte tal om. I stället började de resa tillsammans.

Anitha Hedlund Nyström
Gör: Driver hotell och restaurang från oktober–mars i Kovalam i sydvästra Indien. Andra halvan av året tillbringar hon i Skellefteå.
Bor: Skellefteå och Kovalam.
Familj: Maken Thomas och de båda indiska bonussönerna Yousuf, 36, och Sharath, 26.
Ålder: 72.

En färd förde dem till södra Indien och en tigersafari.

– Där var oerhört varmt och fuktigt. Någon föreslog att vi skulle åka till kusten och bada. När vi kom hit till Kovalam hände något inom mig. Aldrig hade jag mött en sådan vänlighet. Det kändes som att komma hem.

Paret började fira sina jular i Kovalam. Med tiden blev Anitha ytligt bekant med en man som hette **Yousuf Mohammed**, som drev en liten resebyrå. Då och då lånade hon hans dator. En dag kastade han fram ett förslag; han hade hittat ett hotell som han tyckte de borde ta hand om tillsammans. Anitha trodde han skämtade. Men icke. Han hade redan hämtat nyckeln. Hotellet var i dåligt skick men låg vackert. För sitt inre såg Anitha vad man skulle kunna göra med det. Över lunch tänkte hon på saken. Sedan sa hon – ja!

– Jag är nog en risktagare, fast jag vill hellre kalla det chanstagare. Jag är snabb att fatta beslut. Mina besparingar till husbilen fanns ju kvar, varför inte använda dem till något roligt?

Mannen som skulle sälja hotellet visade sig dock vara opålitlig. Gång efter annan höjde han priset och till slut fick Anitha nog. Men idén att öppna ett hotell hade rotat sig. Efter att ha tittat på 21 andra hotell skrev hon slutligen kontrakt och beviljades halvårsvisum för att driva verksamhet. Att ha Yousuf som partner visade sig vara nödvändigt. Han var skicklig, hade kontakter överallt och kände till myndigheternas regelverk. Inte minst talade han språket, malayalam, och kunde vara på plats när hon vistades i Sverige.

– Man kanske tror att det är en låt gå-mentalitet här i Indien, men oj, vad mycket kontroller det är!

Anitha planerade att hotellet skulle slå upp dörrarna på hennes 70-årsdag den 17 september 2015. Men som brukligt är i Indien inför viktiga beslut ville Yousuf anlita en astrolog. Var datumet inte gynnsamt på merparten av tio viktiga punkter fick det ändras. Basta. Anitha gav med sig, men när astrologen anlände undrade hon vad hon gett sig in på. Endast iförd höftskynke och ett antal skramlande halsband kastade han med sträng blick ut en handfull snäckor på bordet framför sig. Hur de föll var enligt hans tolkning avgörande.

– Efter att ha rabblat en massa på malayalam, som jag givetvis inte förstod ett ord av, och bläddrat i flera hundra år gamla tabeller, gav han sin välsignelse. Yousuf drog en suck av lättnad. Det här var en av många kulturkrockar jag skulle komma att uppleva.

När hon reste hem på våren satte Yousuf igång med ett stort renoveringsarbete. Hotellets övervåning skulle byggas om och en trädgård anläggas, de nio rummen inredas och fasaden målas. Bland annat. Löpande skickade han foton till Sverige på hur arbetet fortskred.

– En bit in i processen fick jag vrålångest. En natt skrev jag ett mejl till Yousuf fullt av tvivel. Hade vi kunskapen? Var kontraktet vattentätt? Hur skulle det gå med alla myndighetskontakter? Men på morgonen kändes det bra igen. Det

vänd

– Det enda jag saknar i Indien är min man Thomas, säger Anitha. Men en månad varje år kommer han och hälsar på i Kovalam. Och de har ju alltid april–september tillsammans hemma i Skellefteå.

Anitha med sin hotellpartner och bonusson Yousuf på stranden i Kovalam.

– Jag vill peppa andra att våga satsa

forts. är på natten de mörka tankarna brukar komma.

På sin 70-årsdag hade Anitha stor mottagning hemma i Skellefteå. När hon fick en video där hela hotellpersonalen stod uppställda och gratulerade kom glädjetårarna. Kort därefter reste hon ner och kunde ta emot sina första gäster.

Att starta och driva ett hotell utan förkunskaper har inneburit både tvivel och svårigheter. Anitha har investerat alla sina besparingar i hotellet; att Yousuf inte skulle kunna bidra ekonomiskt stod klart från början, bland annat för att han bekostade syskonbarnens skolgång och hade stora skulder efter en skilsmässa.

Men glädjen över projektet har hela tiden gett en inre kraft. Hotellet är leasat på sex år och hela hyran är betald. När tiden löper ut kommer Anitha att vara 76. Då drar hon förmodligen sig tillbaka och lämnar över till Yousuf.

– Han är en underbar person vars hjärtesak är att jag ska få tillbaka alla mina pengar. Han vet att det är mina besparingar för gamla dagar. En liten del har jag redan fått, efter förra årets vinst.

Att förstå hur indierna tänker är ett dagligt dilemma. De fjorton anställda är inte självgående och mer än en gång har Anitha behövt vara övertydlig. Häromdagen brast det igen. En i personalen stod mitt i röran med armarna i kors och tittade på medan hon jobbade.

– Till slut gick jag i taket, vräkte ur mig en hel svada, hotade dra in hans lön. Alla blev helt förskräckta. Nu slutar de säkert allihop, tänkte jag, men nej, de tyckte det var bra att jag sade ifrån. Någon har sagt, att här i Indien fungerar ingenting om man inte skriker.

Men samma bestämda taktik fungerar inte i restaurangen. Där är kocken kung och accepterar inga motsägelser. Det har också varit svårt att hitta en kock som stannar kvar. Anitha tror att det kan ha att göra med att hon är kvinna och chef.

– Ett stort bekymmer är att personalen inte säger upp sig, de försvinner bara helt plötsligt. Då står man där. Vi hade en duktig kille i köket som jag uppmuntrade jättemycket. Efter lön förra månaden gick han upp i rök. Jag förstod ingenting.

Från Sverige är Anitha van vid struktur, men den kan hon glömma här. Att komma en timme för sent anses vara helt normalt och inget man stressar upp sig över. Den som väntar får ju mer tid för sig själv, resonerar man.

– Det är ett evigt trixande. Det allra svåraste har dock varit att göra en kostnadskalkyl. Det är omöjligt för mig att veta vad saker och ting kostar. De lokala behöver inte pruta, de får rätt pris från början. Det är vi västerlänningar som måste lära oss.

Man kan inte låta bli att fundera över hur det är att halvårsvis leva så långt från maken. De träffades senare i livet och gifte sig när Anitha var 62 och Thomas 70.

Vad kände han egentligen inför dina indiska hotellplaner?

– Jag tyckte att han sa: ”Det passar ju dig perfekt”. Men det var min tolkning. I efterhand har jag förstått att han var rädd att jag skulle bli lurad. I dag säger han: ”Jag finns där om du faller”.

Men att flytta med till Indien var uteslutet för Thomas. Hemma har han sina vänner och intressen som han inte vill vara utan. En månad på vintern brukar han vistas i Kovalam, då blir inte avståndet så stort.

– Thomas är det enda jag saknar från Sverige, men vi har tät kontakt och pratar med varandra varje kväll. Våra helgkvällar hemma saknar jag också. Thomas lagar alltid fredags- och jag lördagsmiddag. Vi klär upp oss för varandra och har det verkligen festligt. Här äter vi på restaurang varje kväll, det blir inte samma sak.

– Förra året dök ett stort, svart moln upp vid horisonten. Thomas fick en svår lunginflammation med hjärtsvikt som följd. Det är klart jag är orolig! Han är trots allt 80. Helst vill jag ha honom här hela tiden.

Men hela den här satsningen i Indien är trots allt det bästa som hänt Anitha. Yousuf betraktar hon numera som sin son. De kallar varandra ”Ma” och ”Son”. Och faktum är att hon fått en son till, en 26-årig guldklimp till frukostkille. Anitha valde att inte skaffa några biologiska barn. Ute i världen fanns så många som behövde föräldrar, resonerade hon, och någonstans skulle det väl finnas ett som behövde just henne. Men så blev det inte och tiden gick.

I dag är hon mer än lycklig över att ha blivit ”mamma” till två indiska söner.

– Jag hoppas kunna peppa andra att våga satsa utan att fokusera på åldern! Gör man något man verkligen gillar får man hur mycket tillbaka som helst. ●